

latinist Stil, og de bør have Lov dertil. Men jeg er virkelig det, der er vundet, overmaade Tid; jeg kan ikke se, at det betyder Andet, end at der ikke skal anstilles særlig Prøve i latinist Stil, men der kan Intet være tilhinder for, at Skolen som en Del af Undervisningen i Latin og af Prøven deri kræver, at der ogsaa skal kunne overfættes fra Dansk til Latin. I detmindste kan jeg ikke se, hvilken Modstand den ærede Minister ellers skulde kunne reise mod vort Forslag, naar det ikke skulde være Tanken om gennem denne Dagbør at faae det ind igjen, omtrent som det gik i 1871. Efter vort Forslag kan der ikke kræves skriftlig Overfættelse fra Dansk til noget fremmed Sprog, hverken ved Udgangsexamen eller ved de aarlige Examina. (En Stemme: Heller ikke efter det andet Forslag!) Ja, men ikke med Sikkerhed for, at det ikke kommer ind som en Del af den Prøve i Latin, som man faar Karakter for. Hvis man imidlertid virkelig opnaar det Samme ved de Herrer's Forslag som ved vort, maa de jo ogsaa kunne gaa ind paa vort; hvad har man saa inoeb det? (Brix: Vi ville ikke gribe ind deri!) Naar de ikke ville gribe ind deri, saa vil det efter Ministerens Udtalelse vise sig, at det vil blive indført, hvor det ikke er ligesvem forbudt; men det har kun Tid at sige, at det tages bort ved den ene Klasse, naar det findes ved den anden. Saa siger man fremdeles, at det er overmaade lidet indgribende Foranstaltninger, her tilsigtes, at det er en saa ubetydelig Reform, der ønskes, at den kan man godt lade passere i det sidste Dieblik af Samlingen saa hurtig som muligt for at lette Byrderne for Børnene. Heller ikke dette kan jeg paa nogen Maade indrømme. Efter min Mening er dette Forslag ikke alene en fuldstændig Omgjøren af den Rante, som vi idetmindste søgte at gennemføre i 1871, men den vil tilmed have Indflydelse paa de Klasser, som ligge forud for den fjerde, saaledes at vi i Virkeligheden komme til en Deling af Skolen paa et langt tidligere Tidspunkt, end vi dengang ønskede. Jeg kan i saa henseende henvise til forskellige Hæftovers Betænkninger, som udvikle, at naar man saaledes vil forlænge Undervisningen i Latin paa den ene og i Mathematisk paa den anden Side op til 6te Klasse's Udgangsexamen uden at forhøje Jordrindgerne, kan det ikke længere gaa an at lade Eleverne af de to Retninger i de forudgaaende Klasser læse sammen, Delingen maa da foregaa paa et tidligere Trin, der maa være flere Klasser og flere Lærere, ja jeg har et Vidnesbyrd derfor i selve Ministerens Udtalelser, thi han sagde her under 1ste Behandling ligeoverfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix), som dengang udtalte den Rante, der nu er kommen frem i Forslaget: „Det vilde jo i sine Konsekventer føre til en Deling af Skolen fra det 12te Aar af — jeg ser ikke rettere — eller maaste fra det 13de

Aar; thi de, der skulle gjøre Mathematiken til deres Hovedstudium, kunne ikke nøies med den Mathematisk, som det ærede Medlem selv — forøvrigt enig med mig — vilde have, at de Latinist-studerende skulle nøies med til 4de Klasse's Udgang, og paa den anden Side de, der skulle gjøre Latin til Hovedstudiet, kunne ikke nøies med den Latin, som det ærede Medlem saa vilde have, at de mathematiske Studerende skulle nøies med til 4de Klasse's Udgang. Men skal den Rante gennemføres paa den Maade, som det ærede Medlem foreslaar, maa nødvendigvis Delingen af Skolen indtræde langt tidligere end nu, og saa synes det mig nok, at man saa ligesaa godt kan tage Skridtet helt ud og dele Skolen fra Først af, og det er dog egentlig det, jeg har foreslaaet.“ Der har Ministeren sagt saa klart som muligt, at det Skridt, vi her gjøre, er et meget væsentligt Skridt henimod det, han har villet; en Enheds-skole med Latin som Grundlag lige fra det 10de til det 18de Aar, og at det er et saadant Skridt, at naar man først gjør det, kan man i Grunden ligesaa godt gjøre det næste med. Jeg kan saa godt forstaa, at Ministeren er glad ved dette Forslag og kan gaa ind paa det, thi det vil vistnok efterhaanden føre til det, som er hans Rante; men jeg vil spørge, om vi i denne Sal, som hidtil bestandig have holdt paa, at der ved 14—16 Aars Alderen skulde være relative Afslutnings-trin, som gjorde det muligt, at man indtil den Tid kunde føre de Unge ad de samme Dete og først da, naar man faae, hvilke Evner og Anlæg de havde, kunde adskille dem derefter, saa Hver kunde gaa til en særlig Forberedelse for sin Gjerning i Livet, om vi, siger jeg, kunne være tjente med at faae en Deling ved det 12te Aar eller endog, hvis man vilde sætte Latin som en Betingelse for at komme ind i 1ste Klasse, ved det 10de Aar. Det er min Overbevisning, at det vilde være en Ulykke for Landet, en Ulykke for mange Forældre og Børn, der saa tidlig skulde tage Bestemmelse om deres Fremtids Stilling, og en Ulykke for det hele Folk, som endnu mere end hidtil vilde se Kløften voxe op imellem dem, som have faaet den latinske Dannelse, og dem, der kun have faaet den mathematisk-naturvidenskabelige eller realistiske. Det er mig derfor umuligt at tro, at det kunde gaa her igennem Thinget, navnlig naar man ser hen til, hvad der besluttedes i 1871, og endnu mere usforvarligt vilde det være at sætte dette igennem i de sidste Dage af Samlingen, uden at man har faaet Tid til ret at se paa, hvad der ligger i Forslaget, og hvilke Konsekventer der kunde drages deraf. Vi have været enige om, at der kan trænges til Rettelser i de lærde Skoler, vi have været villige til at gaa til saadanne Rettelser, hvad enten de skulde foretages gennem en kongelig Anordning eller gennem en Lov, men vi have ikke villet være med til at lægge nye Byrder paa de Unge. Skulde vi ende-